

des löftet om en rättskaffens vandel. Underligt nog ägnade parti-pressen mötet, ehuru besökt av 800

—900 personer, blott ett flyktigt omnämmande. (Forts.)

F. M. Allard.

Kyrkomusikernas löneförmåner.

Vi annotera först med tillfredsställelse ur dagspressen följande meddelande såsom komplement till vad som yttrades i vår föregående artikel i ämnet:

Kantorerna böra få bättre löner. I yttrande över framställningarna om förbättrade avlöningsförmåner för organister, klockare och kantorer uttalar kammarkollegium som sin mening att det av kyrkomötet år 1920 antagna och vid riksdagen år 1921 framlagda förslaget till lag om kantorer icke bör utan en i vissa hänseenden genomgripande omarbetning ånyo underställas riksdagen och kyrkomötet. Fog synes ej saknas för önskemålet, att ifrågasvarande

talrika kår får sina löneförhållanden bättre ordnade.

Därnäst fortsätta vi publicerandet av insamlade uppgifter angående de av Domkapitlen stadfästade lönebeloppen för kyrkomusiker vid förenade tjänster. De här nedan meddelade uppgifterna återge de av Uppsala och Växjö domkapitel under år 1925 fastställda lönebeloppen. Det lägsta godkända beloppet för de sammanlagda löneförmånerna utgör för Årkestiftet 450: — kr. och för Växjö stift 400: — kr.

A. Adell.

Årkestiftet 1925.

Hamra kapellförsamling, Ljusnans kontrakt (1,726 inv.). Kontanta löneförmåner till organisten 600: — kr., till klockaren 100: —, till kyrkosångaren 100: — samt i skjutsbidrag 450: — kr. (Enligt beslut den 13. 5.)

Kungs-Husby och Torsvi församlingar, Trögds kontrakt (inv. 483 och 257 resp.). Kyrkomusikertjänsterna i båda församlingarna äro förenade med folkskollärartjänsten i Kungs-Husby. Kontanta löneförmånerna till organisten: 300: — kr. från vardera förs., till klockaren: avkastningen av klockarbolets utjord i Kungs-Husby, beräknat till 131: — kr. per år. (Beslut av den 1. 4.)

Ålands församling, Hagunda kontrakt (458 inv.). Kontanta löneförmåner till organisten 400: — kr., till klockaren 50: —. (Enligt beslut den 29. 4.)

Lunda församling, Seminghundra kontrakt (587 inv.). Kontanta löneförmåner till organisten 600: — kr., till klockaren avkastningen av klockarebolet. (Enligt beslut den 6. 5.)

Rö församling, Sjuhundra kontrakt (813 inv.). Kontanta löneförmåner till organisten 250: — kr., till klockaren 300: — kr. (Enligt beslut den 30. 6.)

Västlands församling, Örbyhus kontrakt (2,853 inv.). Kontanta löneförmåner till organisten 800: — kr., till klockaren avkastningen av klockarebolet, beräknat till 200: — kr. per år, för tjänstgöring vid 2 gudstjänster i månaden i annan kyrka i församlingen: 200: — kr., reseersättning: 175: — kr. (Enligt beslut den 10. 6.)

Frösthults församling, Fjärdhundra södra kontrakt (579 inv.). Kontanta löneförmåner till organisten 400: — kr., till klockaren 200: — kr. (Enligt beslut den 5. 8.)

Knifsta församling, Erlinghundra kontrakt (1,510 inv.). Kontanta löneförmåner till organisten 500: — kr., till klockaren 100: — kr. jämte inkomsten av boställe och avkastning av expropriationsmedel. (Enligt beslut den 15. 7.)

Alfta församling, Voxnans kontrakt (6,958 inv.). Kontanta löneförmåner till organisten 400: — kr., till kantorn 250: — kr. samt för ledande av kyrkokör 200: — kr. (Enligt beslut den 9. 9.)

Rasbokils församling, Vaksala kontrakt (684 inv.). Kontanta löneförmåner till organisten 550: — kr., till klockaren 150: — kr. (Enligt beslut den 14. 10.)

Växjö stift. 1925—1926.

Angelstads församling, Sunnerbo kontrakt (1,436 inv.). Kontanta löneförmåner till organisten: 350:— kr., till klockaren och kantorn: 150:— kr. (Enligt beslut den 14. 1. 1925.)

Sankt Sigfrids församling, Södra Möre kontrakt (654 inv.). Kontanta löneförmåner till organisten 400:— kr., till klockaren 200:— kr. (Med skyldighet att öva konfirmanderna i kyrkosång samt öva och leda kyrkokör.) (Enligt beslut den 21. 1.)

Nävelsjö församling, Östra härads kontrakt (1,234 inv.). Kontanta löneförmåner till organisten 300:— kr., till klockaren 200:— kr. (Enligt beslut den 18. 7.)

Hjälmseryds församling, Västra härads kontrakt (2,790 inv.). Kontanta löneförmåner till organisten 400:— kr., till klockaren 300:— kr. (Enligt beslut den 19. 8.)

Dörby församling, Norra Möre kontrakt (1,324 inv.). Kontanta löneförmåner till organisten: 400:— kr., till klockaren 100:— kr. (Enligt beslut den 7. 10.)

Böda församling, Ölands norra kontrakt (1,528 inv.). Kontanta löneförmåner till organisten 300:— kr., till klockaren 200:— kr. (Enligt beslut den 11. 11.)

Fryeleds församling, Östbo kontrakt (1,066 inv.). Kontanta löneförmåner till

organisten 350:— kr., till klockaren 150:— kr. (Enligt beslut den 18. 11.)

Östra Torsås församling, Konga kontrakt (1,739 inv.). Kontanta löneförmåner till organisten 400:— kr., till klockaren 200:— kr., för övande av kyrkokör: 100:— kr. (Enligt beslut den 17. 2. 26.)

Tävelsås församling, Kinnevalds kontrakt (920 inv.). Kontanta löneförmåner till organisten 300:— kr., till kantorn 150:— kr. (Enligt beslut den 17. 3. 26.)

Voxtorps församling, Södra Möre kontrakt ((607 inv.). Kontanta löneförmåner till organisten 300:— kr., till kantorn 50:— kr., till klockaren 50:— kr. (Enligt beslut den 14. 4 1926.)

Högsrums församling, Ölands medelkontrakt (723 inv.). Kontanta löneförmåner till organisten 400:— kr., till klockaren 100:— kr. (Enligt beslut den 21. 4.)

Tolgs församling, Norrvinge kontrakt (1,252 inv.). Kontanta löneförmåner till organisten 300:— kr., till klockaren 200:— kr., för övande av kyrkokör 100:— kr. (Enligt beslut den 12. 5.)

Torsås församling, Södra Möre kontrakt (5,175 inv.). Kontanta löneförmåner till organisten 600:— kr. (därav 100:— kr. för orgelspelning i Strömsbergs kapell), till klockaren 300:— kr. (därav 100:— kr. för övande av kyrkokör). (Enligt beslut den 16. 6 1926.)

Ur dagspressen.

Gudstjänsten och församllingslivet. I anledning av revisionen av vår högmässa och med tanke på den nutida kyrkliga ungdomsrörelsen, skriver det svenska episkopatets nestor, den erfarne liturgikern, Biskop U. L. Ullman, Strängnäs, bl. a. följande i en uppsats i Sv. Kyrkotidning den 19 maj:

»Bemödandena att samla äldre och yngre omkring Herren Kristus och de härigenom framkallade livsyttningarna måste, för att åstadkomma avgörande och stadigvarande gagn för vårt folks liv och framfärd utmynna i *församllingsgudstjänsten*, främst den kyrkliga *högmässan*, och därifrån hämta varaktigt stöd. Där är hjärtpunkten, där respirationsorganet, där den för alla gemensamma, regelbundet återkommande, för hela lokalförsamlingen tillgängliga, outhärliga föryngrings- och hälsokällan för folksamfundet i stort. Men för att så kunna bilda samlings- och utgångspunkten för kyrkligt

menighetsliv måste förvisso gudstjänsten själv verkligen erbjuda församlingen det behöriga måttet av livsljus och värme, hjärtenäring och uppbyggelsekraft. Och återigen för att gudstjänsten så i fullt mått skall kunna skänka initiativ, material, riktning och energi åt kyrkligt uppbyggelsearbete såväl hos individerna som i samfundet, därtill fordras främst det personliga vittnesbördet, förkunnelsen av Herrens ord, det levande och kraftiga, just vid församlingens gudstjänst. Fattas denna huvudsak, då kan den bristen aldrig fullt ersättas genom än så rika och sköna liturgiska former och framställningsmedel. Detta har den evangelisk-lutherska reformationen och kyrkan alltifrån begynnelsen betonat och fasthållit. Detta bestyrker ock alla tiders erfarenhet. Och därvid förbliva vi fast och ovikligt.

Men å andra sidan har den lutherska kyrkan aldrig heller underskattat den djupgående betydelsen och nyttan av *den*

gudstjänstliga liturgien i och för församlingens och det kyrkliga livets bevarande, förnyelse och utveckling. Om hennes höga uppskattning av äkta liturgi vittnar uppenbarligen ej minst den mångfaldiga rikedom, hon under tidernas lopp skaffat sig av liturgiska skatter. När vi tala om Guds ords predikan och Guds ord i kyrkans liturgiska firning, gäller alltså: det ena skall du göra och det andra icke försumma.

I stort sett synes vår högmässa för närvarande vara på väg att övergivas av Sveriges folk, kanske mest av de yngre släktleden. Det gäller sannerligen att taga synnerlig vård om dess ärevördiga sköna helgedom och att göra allt vad vi förmå för att åter samla vårt kyrkofolk dit.

För visso är det mitt under den överhandtagande förvildningen bland Sveriges ungdom en högst betydelsefull och hoppgivande företeelse, att unga människor av både könen på alla åldersstadier från studentvärlden ner till allmogeungdomen, särskilt lärjungar vid universitet och högskolor, vid läroverk och seminarier — dessa framtidens tongivare och hövdingar inom alla samhällsklasser — i växande antal stå upp ibland oss och samla sig omkring Herren Kristus för att hylla honom såsom sin rätte Herre och för att rusta sig till att, var och en inom sin krets, få tjäna hans eviga konungadöme.

Här möter oss emellertid en mycket allvarsam fråga. Skall det manne gå med denna ungdomsrörelse på samma beklagliga sätt som med den religiösa folkväckelsen vid och efter mitten av 1800-talet? Skall Sveriges kyrka även gent emot 1900-talets väckelse särskilt just bland den bildade ungdomen, i missriktad konservatism,

kanske rent av genom brist på vaken om-
tänksamhet och andekraft försumma att, innan det är för sent, tillreda tjänliga kanaler, ombesörja något vidgade och förskönade strömbäddar, genom vilka den nya sjudande livsrörelsen kan ledas in uti vår kyrkas av ålder väl beprövade ordningar och hälsosamma organisationsformer? Det unga jäsande vinet kräver »nya läglar». Den religiöst vaknande nutidsungdomen med dess livliga känsla och dess ej oberättigade längtan efter något större rörelsefrihet vid de gudstjänstliga livsfunktionerna får icke lämnas opåaktad.»

Av dessa skäl, jämte andra, påyrkar han någon utökning av alternativen i högmässan, varefter han tillägger:

»En naturlig, sakligt grundad vägvisning och norm härvid erbjuder *den liturgiska detemporeprincipen*. D. v. s. alternativformulären böra *fördelas på kyrkoårets fyra huvudavdelningar*: 1. Advents- och Jultiden. 2. Passionstiden. 3. Påsk- och Pingsttiden. 4. Trinitatistiden.

Liksom den gudomlige Skaparen i sin människovänlighet har så ordnat det, att *naturlivet* under solårets regelbundet växlande tider låter sin rikedom framträda på olika sätt, som väcka nya stämningar i vårt sjäsliv och därmed uppriska våra sinnen, så är det ock helt säkert överensstämmande med Herrens kärleksvilja, om *frälsningsnådens och andelivets rikedom allt efter de periodiskt växlande tidsserierna i det heliga årets kretslopp* får framlägga sina skatter för den firande församlingen i behörigt växlande gestaltningar. *Detta gäller ej endast om skriftläsningarna och predikan, utan även om de liturgiska formulären.*»

Meddelanden.

Sveriges Kyrkosångsförbund höll den 8 maj sammanträde i Stockholm, varvid stadgar antogs och styrelse utsågs. Förbundets hedersordförande är ärkebiskop Söderblom. Medlemmar i centralrådet, valda av de olika stiftssammanslutningarna, blevo: för ärkestiftet musikdirektör H. Colléen och docenten G. Lindberg, för Linköpings stift musikdirektör H. Cederwall och pastor A. Adell, för Västerås stift domkyrkosysslomannen H. Berggren och musikdirektör H. Lindquist, för Strängnäs stift musikdirektör H. Andrén och kyrkoherde P. Ydström, för Lunds stift professor G. Aulén och musikdirektör S. Sjöberg, för Västergötlands körförbund hovpredikant P. Nilsson, för Sjuhäradsbyg-

dens körförbund musikdirektör A. Lundquist och för kyrkosångens vänners centralkommitté kyrkoherde G. Hauffman. Utsedda representanter för Karlstads stift voro förhindrade närvara. Dessutom skall en representant utses av centralstyrelsen för Sveriges allmänna organist- och kantorsförening. Vid centralrådets konstituerande sammanträde utsågos till ordförande docenten Lindberg, Uppsala, vice ordförande och kassör musikdirektör Cederwall, Norrköping, sekreterare pastor Adell, Stjärnorp, och till redaktör för förbundets tidning »Kyrkosångsförbundet» kamrer H. Tornell, Fågelsta. På inbjudan av Linköpings stifts kyrkosångsförbund beslöts att fira en gemensam

kyrkosångshögtid nästa år i Linköping. Från Tysklands evangeliska kyrkosångsförbund hade inbjudan ingått till Sveriges kyrkosångsförbund att låta sig representera vid årsmötet i Stettin den 8—10 juni i år. Förbundet beslöt att eventuellt antaga denna inbjudan.

Ärkestiftets kyrkosångsförbund anordnar tvenne kyrkosångshögtider, den ena i Ovanåker och Alfsta den 18—20 juni, den andra i Danderyd och Djursholm under oktober månad.

Stockholms kyrkomusikerförbund kan innevarande år fira 25-årsminnet av sin tillblivelse. Jubileet skall högtidligt hållas vid en kyrkomusikfest i Stockholm under hösten, den 13—15 november.

Handboks-nämnden har den 12—14 juni varit samlad i Stockholm. Därvid genomgicks och granskades de av nämndens olika ledamöter gjorda revisionsförslagen varjämte ett manuskript uppsattes, för vilket nämnden beslöt begära tryckningstillstånd. Man hoppas att förslaget skall kunna framläggas för kyrkomötet i höst.

Nya Bachsällskapet planerar en stor Bachfest i Berlin instundande 30 sept till 2 oktober.

Preussiska kyrkosenaten har beslutat, att i evangeliska överkyrkorådet inkalla en kyrkomusikalisk fackman och har fastställt riktlinjer för förlänandet av ämbetstiteln »Kyrkomusikdirektör».

Från stift.

Skara stift. Bords. Den tredje stora Bachfesten i vårt land detta år gick här av stapeln den 14—16 maj. Såsom ledare för det hela stod Musikdirektör H. Weman, vilken jämväl framträdde med ett föredrag om Bach. Professor Gustaf Aulén, Lund, höll tvenne föredrag, det ena över Psalmsången, det andra över liturgisk och kyrkomusikalisk förnyelse. Av Bachs profana kompositioner ufordes den första aftonen trionsonat i G-dur för violin, flöjt och piano, samt kaffekantaten. Av hans violinkompositioner, sonat i h-moll,

Air ur D-dur-sviten samt Andante. Av de vokala kompositionerna framfördes bl. a. »Jesu, nådens källa», a-capella, Sanctus (d-moll) för kör och stråkorkester, samt av kantaterna: N:r 1: Wie schön leuchtet der Morgenstern och N:r 80: Reformationskantaten. — Medverkande voro Koncertmästare Lars Fermaeus, Göteborg (violin), Kantor H. Andersson, Fritsla (tenor), förstmästare Munthe (bas) och fröken W. Skog (sopran) samt Gustaf-Adolfskyrkans kör.

Från tidskrifterna.

Zeitschrift für evangel. Kirchenmusik. (Utg.: Musikdirektör C. Böhm). 4 årg.

N:r 1. A. Mendelsson (O. Richter). — Den evangeliska kyrkomusikens blomstringstid (K. Hasse). — Den liturgiska rörelsen (W. Herold). — Den bayerska sångbokens sånger (A. Zahn) m. m. — Musikbilaga: Walter: Aus tiefer Not (ur Bachs kantat 38). Vulpus: Jesu Leiden (ur Bachs kantat 159).

N:r 2. Bernhard Pfannstiehl (Eugen Segnitz). — Den ev. kyrkomusikens blomstringstid, II (K. Hasse). — Minnesfesten över J. G. Herzog (A. Zahn). — Meddelanden. — Musikbilaga: Auf, auf, mein Herz (J. Grüger). — Surrexit Christus hodie (sättning av S. Bach).

N:r 3. Fiolbyggandet i Mittenwald och familjen Neuner (P. Völkman). — Den liturgiska rörelsen (W. Herold). —

Tonrenhet och tonsystem vid sång (F. Schmidt). — Vad oftast felaktigt berättas om Bach (W. Heimann). — Musikbilaga: Pingstsång (W. Rudnick). — Schmückt das Fest mit Maien (Fr. Kattiofsky). — Jesu, du mein liebste Leben (F. A. Gerling).

N:r 4. Andreas Hammerschmidt (Paul Stöde). — Till vår sångboks 70-årsjubileum (W. Herold). — Musikbilaga: Fr. Mergner: Till pingst, Himmelsfärdssång.

N:r 5. Tioårsminnet av Max Regers dödsdag (A. Rickard). — Den liturgiska rörelsen (W. Herold). — Nya upplagor av Kindermanns verk (R. Wagner). — Draesekes Kristusoratorium (E. Segnitz). — Ur taktmarkerings historia (A. Richard). — Musikbilaga: O. Thomas: Herz und Herz vereint, Kindermann: Grabgesang.

Böcker och musikalier.

I.

Diakonistyrelsens förlag: *Gunnar Rosendal: Nutida teologi och förkunnelsen.* (1926. 247 sidd. Pris 6:—.)

Studenttrörelsens förlag: *För kristen tro.* Skrifter tillägnade Ernst Kjellberg på hans 70-årsdag den 19 maj 1926. (1926. 210 sidd. Pris 5:75.)

Gleerups förlag. *Gustaf Aulén: Luthers Gudsbild. En konturteckning.* Lunds universitets årsskrift. (1926. 90 sidd. Pris 2:75.)

Gumperts bokhandel: *A. E. Friedlander: Den kyrkliga diktningen.* IV. Psalmer och andeliga sånger, använda inom den evangeliska lutherska kyrkan i de nordiska länderna jämte inledande historisk översikt av den kyrkliga diktningen i dessa länder. (1926. 200 sidd. Pris 5:—.)

Hanseatische Verlagsanstalt, Hamburg: *Berneucher Konferenz: Der deutsche Dom: Pfarrgebete.* (72 sidd. Pris 2:20

Mark.) — *Das Heilige Abendmahl.* (40 sidd. 0:80 Mk.) — *Das Gebet der Tageszeiten.* (76 sidd. 2:20 Mk.) — *Beichte der Gemeinde.* (25 sidd. 0:60 Mk.)

Ashendorffsche Verlagsbuchhandlung, Münster i W.: *Ildefons Herwegen: Kirche und Seele, die Seelenhaltung des Mystrienkultes und ihr Wandel im Mittelalter.* (31 sidd. 1 Mk.)

Herder & Co., Freiburg i Br.: *Joseph Sauer: Wesen und Wollen der christlichen Kunst.* (22 sidd. 1:20 Mk.)

II.

Insänt från **Diakonistyrelsens förlag,** Stockholm: *För blandad kör: O, Jakobs fröjd och blomma* (Mel. ur 1697 års korallbok, sättn. av J. Morén). — *Uti din nåd, o Fader blid* (A. Becker). — *Vi för korset ödmjukt falla* (I. Widéen. — Pris 7 öre st. — *Varför larma hedningarna?* (G. P. da Palestrina). — *Guds son för oss själv bar våra synder* (G. H. Graun). Pris 10 öre st.